

Nummer 2 – feb 2007

Voorwoord

Iets meer dan een jaar geleden verscheen ons eerste MangaHeuvelMagazine. Je kan het trouwens nog steeds raadplegen op onze website als je het gemist hebt. Vanaf de dag dat het eerste magazine af was, zijn we beginnen denken aan het volgende nummer. Het heeft langer geduurd dan verwacht, maar uiteindelijk is het dan zover: MangaHeuvelMagazine 2.

We hadden heel wat ideeën voor interviews en naarmate de tijd vorderde merkten we dat ons tweede magazine zodanig veel interviews zou bevatten dat het bijna een interviewspecial zou worden. Sommige interviews lagen voor de hand, andere zullen een grotere verrassing zijn, maar op al de interviews zijn we enorm trots dat we ze jullie kunnen aanbieden. We willen dan ook graag alle mensen bedanken die de tijd genomen hebben om op m'n bescheiden vraagjes te antwoorden.

In het voorwoord van het eerste magazine had ik het over de eerste stappen van Glénat en Kana op de Nederlandstalige mangamarkt, en nu één jaar later kunnen we zeggen dat de mangamarkt helemaal is opengebloeid. Er zijn nu verschillende uitgeverijen die zich allemaal op een specifiek segment richten en zo al onmiddellijk de diversiteit van het medium in de verf zetten. Voor het ogenblik hebben we een positieve kijk op de toekomst van manga in ons taalgebied. Hopelijk blijft dit zo en ontwikkelt de markt zich verder de komende jaren.

Met onze Mangaheuvel.be website en dit bescheiden gratis magazine willen we natuurlijk ons steentje bijdragen. Ook al is het misschien maar een kleine kiezelsteen, we doen telkens weer ons uiterste best om onze hobby bij een zo groot mogelijk publiek in een positief daglicht te stellen.

Geniet van het magazine en laat ons gerust weten wat je ervan vindt op koen@mangaheuvel.be

Koen Smet

Inhoud

<u>Interview met Kana –</u>	p. 3
Liek van der Geer van Kana licht toe hoe het allemaal aan het werk gaat bij de waarschijnlijk belangrijkste speler op onze Nederlandstalige markt.	
<u>Japan door de ogen van 17 auteurs –</u>	p. 5
Casterman brengt hulde aan de manga, of is het gewoon aan de strip in het algemeen? Of is dat eigenlijk hetzelfde...?	
<u>Interview met Moonkey –</u>	p. 6
De Mangaheuvel adopteerde <i>DYS</i> van Moonkey als eerste 'Belgische manga' en we zijn verheugd dat deze drukbezette landgenoot ons wat van zijn kostbare tijd gunde voor dit interview.	
<u>Big in Japan –</u>	p. 8
Is rinosseros 'big in Japan'? Of gaat dit artikel gewoon over wat er allemaal in Japan te bezichtigen valt?	
<u>Interview met Nekotachi –</u>	p. 11
De mensen achter anime-uitgeverij Nekotachi geven zich – figuurlijk – bloot.	
<u>Het geweten van Japan: gekiga –</u>	p. 13
Gekiwa...?	
<u>Interview met Aimée de Jongh –</u>	p. 15
Deze jongedame creëerde onze mascottes en fleurt ons magazine nog meer op met dit interview.	

Interview met Kana

Kana is in Frankrijk de grootste speler op de bloeiende mangamarkt. Vermits het bedrijf ook Belgische roots heeft, leek de stap naar ons taalgebied logisch. In 2006 was het dan zover. Met de reeksen Yugioh, Shaman King en vooral Naruto kiest Kana populaire shonen manga die een groot – vooral jong en mannelijk – publiek moeten aanspreken. Maar Kana heeft grootse plannen en zal zich niet uitsluitend op het jonge volkje richten. We spraken met Liek van der Geer die zich de “project manager manga” mag noemen van het grote Balloon Books waar Kana deel van uitmaakt.

Kan je je even voorstellen? Wat is je rol bij Kana?

Liek van der Geer, aangenaam, verantwoordelijk voor de Nederlandstalige manga van Kana.

Hoe ben je bij Balloon Books/Kana terecht gekomen? Had je affiniteit met manga?

Ja, affiniteit wel, maar verder kom ik eigenlijk uit de game industrie. Ik heb een tiental jaar voor verschillende trading card games gewerkt, waaronder Japanse, en de hele ontwikkeling van deze sector meegemaakt. Die ervaring en de raakpunten met de manga wereld, hebben me uiteindelijk bij Kana gebracht.

Wij zien de Kana manga's een beetje overal opduiken. Tot in grote warenhuisketens en bij kleine dagbladhandelaars toe. Maar welke weg leggen jullie af om tot de volledig afgewerkte manga te komen? Met andere woorden, hoe ziet het productieproces eruit?

Het begint natuurlijk bij de vertaling, die geen doorvertaling is maar waarvoor we bewust gekozen hebben om deze steeds direct van het Japans naar het Nederlands te doen. Vervolgens zet pre-press de teksten in de ballonnen, en dan begint het redactieproces: teksten nalezen, het Nederlands waar nodig corrigeren maar ook het taalgebruik aanpassen als bijvoorbeeld een zin niet vlot loopt of niet in de voorziene plaats past. Dan alles nog eens controleren, ook qua woordkeuze want die moet voor zowel Nederland als Vlaanderen begrijpbaar zijn, en dit hele proces herhaalt zich een paar keer. Ondertussen wordt ook de cover opgemaakt en aan de Japanse uitgever voorgelegd ter goedkeuring. Uiteindelijk gaat het dan, een tweetal maanden voor de manga in de winkel zal liggen, naar de drukker.

Shaman King en Yugioh liggen nu al een tijdje in de winkels. In het najaar kwam daar ook Naruto bij. Zijn jullie al bezig met nieuwe reeksen? Gaan jullie een ruimer publiek aanspreken dan het traditionele ‘shonen’ publiek?

We gaan zeker een ruimer publiek aanspreken, want na verloop van tijd zullen zowat alle genres aan bod komen. [NVDR: Kana kondigde ondertussen Monster (april), Death Note (juni) en Nana (3de kwartaal 2007) aan. Lees meer over Monster van Naoki Urasawa en Death Note in ons vorig magazine: http://www.mangaheuveld.be/magazine/mangaheuvelmagazine_01.pdf]

Jullie zijn nu reeds een poos bezig. Zijn jullie tevreden over de manier waarop jullie reeksen onthaald worden? Volgt de koop?

Ja, tot nu toe we zijn zeer tevreden, zeker in verhouding tot de markt die zich op het gebied van Nederlandstalige manga nog volledig moet ontwikkelen. De koop volgt, en we zijn echt heel blij met de vele positieve reacties van lezers die onze manga prijzen op het gebied van de kwaliteit van de vertaling, het drukwerk, het bewaren van de originaliteit door het publiceren in de Japanse leesrichting, én het respecteren van de Kana verschijningsdata dat elke twee maanden een nieuw volume van dezelfde serie garandeert.

Op de Stripdagen in Houten begin oktober heeft onze Nederlandstalige Shaman King zelfs een prijs gewonnen: de ‘Stripschappenning’ voor het beste album van 2006 in de categorie

‘Buitenlandse Jeugd’! Volgens mij de eerste manga die tussen verder allemaal ‘klassieke’ strips genomineerd was én meteen won. Een historisch keerpunt, super!!

Kana bracht de eerste drie volumes van Yu-Gi-Oh reeds eerder uit maar die test werd toen niet verder gezet. Krijgen jullie nu meer tijd om het publiek te overtuigen?

Dit keer is het geen test. Er was beslist om minstens enkele jaren te investeren vooraleer conclusies te trekken, maar eigenlijk is het nu al wel duidelijk dat Nederlandstalige Kana ‘came to stay’!

Wat opvalt aan Kana is dat jullie echt wel moeite doen om jullie reeksen verkocht te krijgen. Reeksen als Yugioh en Shaman King zijn echter bekend van televisie. Hoe gaan jullie de minder gekende reeksen proberen te promoten?

Op dezelfde wijze, met dat verschil dat we tegen die tijd rekenen op een grotere bekendheid van manga in het algemeen, zodat de serie zelf makkelijker opgepikt zal worden.

Manga en anime hebben in het verleden vaak te maken gehad met vooroordelen bij het grote publiek. Krijg je daar als uitgever mee te maken?

Zeker, maar dan vooral van de kant van zij die inkopen. Wat ik begrijp, want winkels willen natuurlijk producten die verkopen. Dus is het aan ons om die vooroordelen te weerleggen én hen uit te leggen dat Rome ook niet in één dag gebouwd is...

Wat vertel je aan ouders die hun kinderen liever geen manga’s zien lezen?

Dat manga ook over normen en waarden gaat zoals goed en slecht of vriendschap bijvoorbeeld. En dat het me beter lijkt dat hun kinderen manga lezen dan helemaal niet lezen, toch?

Jullie hebben ook de rechten op de anime van Naruto. Gaan jullie hiervoor weer samenwerken met Nekotachi die reeds jullie manga’s vertalen? Kunnen we ons aan een volwaardig Kana anime-label verwachten of zal het eerder sporadisch gebeuren dat jullie de rechten kopen op een anime?

Hiervoor gaan we inderdaad onder andere met Nekotachi samenwerken, want we staan erop dat de vertaling in lijn is met de manga. Een volwaardig Kana anime-label moet je nog niet meteen verwachten, maar het zal ook zeker niet alleen bij Naruto blijven.

Heb je zelf al een favoriete manga? Bij Kana of bij jullie concurrenten?

Een echte favoriet heb ik nog niet, ik heb namelijk nog niet alles kunnen lezen wat ik zou willen lezen. Als ik me tot het Nederlandstalige werk beperk, vallen verschillende ‘seinen’ titels van de concurrentie me goed in de smaak, maar gaat mijn persoonlijke voorkeur toch uit naar ‘shojo’. En van onze eigen reeksen zijn Yoh en Manta stiekem mijn favorieten, Shaman King dus.

Ik haal het al aan. We hebben de laatste maanden nog enkele uitgeverijen mogen verwelkomen op de markt. Zie je de toekomst rooskleurig in voor de Nederlandstalige manga?

Absoluut!! Volgens mij is het een plus dat er nu meerdere uitgeverijen manga in het Nederlands publiceren, tenslotte moet manga op zich de weg naar het grote publiek in Nederland en Vlaanderen nog vinden. Verder zorgt iedere uitgeverij toch voor zijn eigen strategie en kenmerken, en is er ruimte en aanbod genoeg. Ik denk dan ook dat we nog niks gezien hebben, waar ik mee bedoel dat Nederlandstalige manga nog maar net aan zijn echte ontwikkeling begonnen is, maar ik ben ervan overtuigd dat deze evolutie zich positief zal verder zetten om vervolgens nooit meer te stoppen!

Lees nu het volledige interview op mangaheuvvel.be – en kies in de menubalk voor ‘dossiers’

Japan door de ogen van 17 auteurs

Het is grappig om een stripliefhebber te horen zeggen dat hij niet van manga's houdt. Manga betekent namelijk niet veel meer dan 'strip', dus die liefhebber zegt dat hij niet lief heeft wat hij eigenlijk wel lief heeft. Maar om de strijd niet meteen te staken komt hij met de clichés op de proppen: seks & geweld, grote ogen, Dragon Ball Z-toestanden, enzovoort. Het is nooit mijn bedoeling geweest om die clichés te weerleggen, wel om te laten zien dat de Japanse strip zo veel méér is dan dat. In feite zijn er genoeg Japanse strips die dicht genoeg staan bij de Europese strip (en omgekeerd).

En dan komt daar Frédéric Boilet aan met zijn project 'Japan'. Boilet is een Fransman die sinds jaar en dag in Japan woont en zijn brood verdient in het stripwereldje – Japans of Europees. De man nodigt 9 Franstalige en 7 Japanse auteurs uit om over het land van de rijzende zon een kortverhaaltje te maken, plakt erna zijn eigen creatie bij en bundelt ze in het boek dat 'Japan' geworden is. Uiteindelijk komen we aan 17 auteurs en 8 Japanse steden.

Zoals in elke bundeling kortverhaaltjes zijn er verhaaltjes die je aanstaan en verhaaltjes die je niet aanstaan. Japan verschilt daar niet van. Zo zijn de hersenspingsels van Schuiten, Peeters en Taniguchi net iets te 'plat' om te kunnen overtuigen en is de wereld van Prudhomme hoogstwaarschijnlijk niet voor iedereen weggelegd.

Het zeer aangename reisverhaaltje van Aurita daarentegen, samen met de zoektocht van een mascotte naar zichzelf (van de Crécy) en het slotverhaaltje van Davodeau zijn originele en fris gebrachte stukjes strip.

De Japanse auteurs beperken zich meer tot wat filosofisch gebrabbel zoals alleen zij het kunnen (en ze slagen er toch wel in, dat moet gezegd worden), tot legendes en adembenemende tekeningen van landschappen.

Die tekeningen zijn trouwens over het algemeen genomen prachtig. Kan Takahama, Little Fish, Moyoko Anno, Frédéric Boilet, Fabrice Neaud, ... stuk voor stuk prachtige prenten die een aparte sfeer en charme uitstralen.

Maar om even terug te komen op de inleiding: een complete leek zal de verscheidenheid aan tekeningen en vertellingen zeker wel opmerken, maar of hij weet wat nu Japans en wat Frans is? Deze bundeling toont zeer mooi aan dat de strip iets universeel is, maar tegelijkertijd iets heel individualistisch. De kwaliteit of originaliteit van een verhaal en van tekeningen hangt af van de auteur in kwestie, maar die auteur kan van eender waar op de wereld komen.

Of 'Japan' een groot publiek aanspreekt is maar zeer de vraag. In het Nederlandstalig gebied waarschijnlijk niet, aangezien Casterman de vertaling van Hideji Oda's 'Open Ruimte der Dromen' voor onbepaalde tijd heeft opgeschort. Maar het toont wel de manga van een andere kant, waardoor sceptici misschien gaan beseffen dat een manga ook maar een strip is.

'Japan'

Auteurs: Kan Takahama, David Prudhomme, Jirô Taniguchi, Aurélia Aurita, François Schuiten en Benoît Peeters, Emmanuel Guibert, Nicolas de Crécy, Taiyô Matsumoto, Joann Sfar, Little Fish, Moyoko Anno, Frédéric Boilet, Fabrice Neaud, Daisuke Igarashi, Kazuichi Hanawa, Etienne Davodeau

Uitgever: Casterman (collectie Romans)

rinosseros

Interview met Moonkey

Een nieuwe tendens in het mangawereldje zijn de “strips in mangastijl” getekend door Europese tekenaars. Ondanks dat manga nog in de kinderschoenen staat in Vlaanderen, kunnen we toch reeds een professionele “manga-auteur” tot onze landgenoten rekenen. DYS, de eerste manga van de Brusselaar Moonkey wordt nu reeds een tijdje uitgegeven bij het Franse Pika. De reeks werd reeds bejubeld op onze website en we zijn erg trots om onze lezers een exclusief interview aan te bieden van de eerste Belgische *mangaka*.

DYS speelt zich af in Brussel. Waarom heb je onze hoofdstad gekozen als achtergrond waartegen DYS zich afspeelt? Had je Franse uitgeverij niet liever een Franse stad?

Ik wou de stad waarin DYS zich ging afspelen op dezelfde manier benaderen als de Japanners dit in hun verhalen doen. Als een manga zich afspeelt in Tokio dan kan een bewoner van Tokio zijn stad met de verschillende wijken herkennen tijdens het lezen. Ik wou de Belgische lezer in dezelfde situatie plaatsen. Je kan de wijken herkennen, de gebouwen, enz. natuurlijk vervallen we niet in een slaafse overname van Brussel. Er is een zekere vorm van bewegingsvrijheid, en ik verplaats of creëer gebouwen naargelang de behoeften van het scenario. De wasserette bijvoorbeeld. De straat en het kruispunt bestaan echt en op dezelfde plaats als in de manga, maar de wasserette zelf heb ik hernomen van een andere gemeente en heb ik lichtelijk aangepast zodat ze voldoet aan mijn eisen.

In Japan is de rol van de uitgeverij erg belangrijk. Wat is de rol van Pierre Valls in de ontwikkeling van je verhaal?

Het is Pierre Valls die me heeft uitgenodigd om naar Parijs af te reizen om te praten over een samenwerking nadat hij m'n eerder werk had gezien. Hij staat aan de basis van het concept “een manga maken die de Japanner niet kan maken”. Ik begreep onmiddellijk wat hij wou en het is op de terugweg dat ik DYS heb bedacht. Nadien hebben we voor een jaar samengewerkt, stap voor stap, zodat we zeker waren dat we een manga zouden creëren met een sterk verhaal en een passende tekenstijl, die ook nog eens in de lengte zou kunnen meegaan. Gezien de omvang van een dergelijk project wou hij ook zeker zijn dat de auteur er niet de brui aan zou geven na 20 pagina's.

We hebben ook een werkkader moeten creëren, een standaardcontract aangepast aan een mangapublicatie, want vermits ik de eerste was, bestond er niets dergelijks.

De werkdruk is enorm in Japan. Geldt dit ook bij Pika? Krijg je alle tijd om DYS tot in de kleinste details af te werken of is het vaak nachtwerk om alweer een nieuwe deadline te halen?

De druk is bij ons even groot, vermits we op een reeds bestaande markt worden gegooid. Buiten het feit dat de Japanse mangaka een grotere druk heeft door het culturele aspect van hun maatschappij waardoor hij z'n deadlines moet halen aangezien hij anders z'n eer verliest, denk ik dat het op sommige gebieden zelfs moeilijker is voor ons omdat wij niet beschikken over de juiste omkadering. In Japan beseft de uitgeverij goed dat hij de auteurs die bijna dagelijks een mirakel moeten bewerkstelligen, goed onder druk moet zetten. De mangaka kan je vergelijken met een koerspaard, snel maar fragiel, elk probleem of elke tegenslag heeft z'n invloed op het geleverde werk. Het is logisch dat als de mangaka zich moet verplaatsen voor administratieve rompslomp, dat dit weer enkele uren zijn die hij niet kan werken aan z'n manga. Dat is de reden waarom de uitgeverij al het mogelijke doet om de mangaka te ontlasten van alles wat ten koste gaat van het werk van de auteur. Het gebeurt zelfs dat het de uitgever is die foto's gaat nemen als prospectie voor nieuwe verhalen. De uitgeverij heeft ook een belangrijke rol in de psychologische steun voor de mangaka. Hij is zowat de link met de buitenwereld, hij vormt een concrete overgang met de werkelijkheid. Als je zoveel uur per dag over je tekentafel zit gebogen,

geconcentreerd op een fantasiewereld, dan gebeurt het wel eens dat je 's morgens opstaat en niet meer goed weet waar je bent. Het gevoel dat je een beetje buiten het gewone leven staat en alles gewoon blijft doorgaan is soms moeilijk te verteren.

In Europa staat alles nog in de kinderschoenen, maar het lijkt me duidelijk dat de Europese manga-uitgeverijen op termijn zullen moeten inzien dat hun auteurs een psychologische omkadering nodig hebben. Het is een onderwerp dat ons dagelijks bezighoudt en dat altijd weer terugkomt in de gesprekken tussen auteurs van Europese manga.

Voor het ogenblik steunen we elkaar om het vol te houden, ongeachte de uitgeverij waarvoor we werken.

In het begin sprak je van 15 volumes voor DYS. Is dit nog steeds het doel?

Het basisidee is eerder dat als ik alle scenaristische registers en poortjes oentrek dat ik dan gemakkelijk 15 volumes kan afwerken, maar dat ik er zeker niet meer wil doen. Het was mijn manier om de lezer gerust te stellen omtrent het maximum aantal volumes. Dat hij zeker was dat hij zich niet op een té lange reeks zou storten.

DYS wordt dus mogelijks een lange serie. Ik veronderstel dat je je dan hecht aan de personages. Zit er veel van je eigen karakter in het personage Max?

DYS zal uiteindelijk niet zo'n lange serie worden. Samen met de uitgeverij hebben we recentelijk beslist over het aantal volumes van de reeks, maar het is nog te vroeg om dit nu reeds uit te doeken te doen!

Het is het scenario dat het karakter heeft bepaald, die de ervaringen en de rol van de personages heeft vastgelegd. Maar het is natuurlijk wel zo dat er veel van mezelf in Max zit. Hij haat onrecht in welke vorm ook, hij verdraagt niet dat gebeurtenissen en de maatschappij hem verplichten om compromissen te sluiten betreffende de waarden waarin hij gelooft. We zijn beide utopisten, maar ervan bewust dat we dit zijn, en zelfs beseffende dat dit nooit werkelijkheid zal worden en dat er mensen bestaan die door en door slecht zijn, willen we erin blijven geloven.

Heb je al plannen voor het tijdperk na DYS?

Eigenlijk kan je zeggen dat vermits er reeds verscheidene scenario's – zowel one-shots als series – sinds jaren in m'n hoofd rijpen, dat ik al aan het tijdperk na DYS dacht voor eraan begonnen te zijn.

Maar ik denk er ook concreet aan. Ik denk dat je binnen een milieu dat in de kinderschoenen staat en dat zo snel evolueert, je reactief moet zijn.

Er zijn verschillende projecten waaraan ik denk, maar vermits de discussie zich nog in een beginstadium bevindt, is het echt nog te vroeg om hier meer over te zeggen, zeker omdat er zoals steeds een grotere kans is dat er niets gebeurt dan dat er wel iets van wordt verwezenlijkt. Maar ik blijf alleszins niet bij de pakken zitten!

Het eerste grote project dat gerealiseerd gaat worden en dat ik kan aankondigen (of toch bijna, want ik blijf liever voorzichtig zolang het niet officieel op papier staat en alles getekend is) is de creatie van "Moonkey pro", de eerste mangastudio in Europa. Helemaal naar het voorbeeld van een Japanse studio.

De laatste maanden is er een boom aan manga's die naar het Nederlands worden vertaald. Zijn er plannen om ook DYS naar het Nederlands over te zetten?

Naar mijn weten zijn er op het ogenblik geen plannen in die richting. Maar ik ben geboren in Vlaanderen, mijn moeder is Vlaamse, dus ik zou het wel zien zitten.

Lees nu het volledige interview op mangaheuvel.be – en kies in de menubalk voor 'dossiers'

Big in Japan (vooral letterlijk dan...)

In Den Beginne

Zoals elke reis begint het avontuur eigenlijk al de avond voor het vertrek (we houden nu eventjes geen rekening met de voorbereiding). Met een pint (of occasionele Westmalle Trappist) in de hand ga je een volledig nietszeggende discussie aan met je reisgenoten over pudding en pizza's. De band met Japan is niet meteen te achterhalen, maar dat maakt ook niet uit: het gaat hier om wie zijn gelijk het best kan halen en dus de 'natuurlijke leider' wordt. Maar laten we geen rekening houden met de uitkomst van de discussie en overgaan tot het echte reisverhaal!

Rondtoure

Vanuit Brussel vertrekken begint natuurlijk steevast met vertraging, maar aankomen in Tokio gebeurt stipt, net als alles eigenlijk in Japan. Vooral het treinverkeer respecteert de uren op een ongelooflijke manier. Dus vanuit de luchthaven spoorden we maar meteen naar **Tokio** (Ikebukuro) waar onze ryōkan (traditioneel Japans hotelletje) lag. **Ikebukuro** is naar Tokio-aanse normen redelijk rustig, maar tegelijkertijd ook jong en hip. Misschien wel de ideale verblijfplaats voor toeristen. In ieder geval: het beruchte Ikebukuro West Gate Park was mijns inziens niet zo groot, maar dat volledig terzijde.

Tokio doet vele mensen waarschijnlijk aan Shibuya en Shinjuku denken, de uitgaansbuurten en de neonlichtenparadijzen. Mensen die dus eens willen feesten in Japan moeten daar maar eens naartoe gaan, maar mij zijn eerder het rustige en wat belabberde Ueno en het ietwat meer zuidelijk gelegen Kamakura genegen. **Ueno** schijnt in het verleden het hippe centrum te zijn geweest, maar nu is het een beetje een 'vervallen' (het is een nogal sterk woord) buurt met een zeer mooi park. Het ademt een zeer gemoedelijke, berustende sfeer uit waar ik toch wel van hou. **Kamakura** staat vol mooie tempels. De eerste die we tegenkwamen was de Hachiman-dera. Moet je weten dat Hachiman een oorlogsgod is, maar om een of andere reden was er een huwelijk aan de gang. Nu ja, een huwelijk is altijd wel een beetje oorlog zeker? Ook zeker niet te missen waren de Zuisenji met een prachtige zentuin (een aanrader van Rinosseros!) en de Hase Kannon-ji met een zeer mooi uitzicht op de dichtbij gelegen zee.

Tokio is dé belichaming van de moderne metropool: je houdt ervan of je houdt er niet van. Ik kon het best appreciëren, maar al te lang in zo'n drukke stad verblijven is dan weer niet voor mij weggelegd denk ik.

Al treinend bereidden we ons voor op ons (zeer) kort verblijf in **Ōsaka** en de bijbehorende ontmoeting met een Japanse vriend van me die enkele jaren geleden in België studeerde (op de vraag 'waarom België' heeft ie me nog steeds niet kunnen antwoorden). Wat hij ons getoond heeft is simpel: ronddwalen door de straten van Ōsaka, hier en daar eens een eetkraampje binnenspringen en rustig naar de daklozen kijken was vreemd genoeg een verademing in vergelijking met Tokio. Ōsaka moet niet onderdoen voor Tokio wat betreft neonlichten en nachtafactiviteiten (nu ja, dat laatste misschien wel), maar de mensen daar hebben een veel betere realiteitszin en het maakt de stad minder 'fluffy' en 'huppelig' (als dat woorden zijn). Een toeristische attractie is het kasteel van Ōsaka. Mooi, maar om een correcter beeld te krijgen zijn Himeji-jō of Matsumoto-jō misschien net iets beter. Het museum binnenin het kasteel geeft wel mooi de strijd rond Ōsaka in de middeleeuwen weer.

Via een overnachting in het tempeldorpje Kōyasan spoorden we naar Kyōtō, de cultuurstad van Japan. **Kōyasan** is enorm rustgevend en een aangename rustpauze in een druk bezette agenda. Vooral de weg met de trein en kabellift heen en terug is adembenemend. Je ziet ook meteen waarom Japan destijds zo economisch sterk was: de zeer mooie natuur gaat gepaard met hoogstwaarschijnlijk nutteloze elektrische palen en bruggetjes hier en daar.

Kyōtō staat vol met hemelse tempels en schrijnen, de ene al wat beklemmender dan de andere. Maar het eerste wat je ziet als je aankomt is het gigantische station (waar Jiro Taniguchi in Quartier Lointain – Harukana Machi-e – nog een prachtige hommage aan bracht), recent van 1997. Als je helemaal naar het bovenste verdiep gaat heb je een heerlijk zicht over Kyōtō, en 's avonds zijn de vele duizenden lichtjes werkelijk charmant.

Sanjūsangendō (met een duizelingwekkend aantal boeddha's en bodhisattva's), de Kiyomizudera (je weet wel, die tempel op een bergwand met zeer lange houten pilaren, werkelijk indrukwekkend), de Ryōanji (met zijn zen- en mostuinen), de Kinkakuji (het Gouden Paviljoen, adembenemend bij een ondergaande zon),... het zijn maar enkele tempels en schrijnen van het enorme aanbod dat Kyōtō te bieden heeft. Elke reisgids kan meer over deze monumenten vertellen dan ik ooit zal kunnen, dus hou ik het even bij die enkele tempels die een zeer diepe indruk bij me hebben achtergelaten.

Zo is er de Ginkakuji (het zilveren Paviljoen) met een heel mooie zentuin, maar vooral het Pad der Filosofen dat zijn startpunt kent bij de tempel is een wandeling om U tegen te zeggen. Natuur, kleine typische straatjes, met beton volgestoken rivierbeddingen, 5 meter hoge torii's,... je vindt het allemaal op je weg.

Mijn persoonlijke favoriet van heel de reis was Arashiyama in het noordwesten van de grote stad. Moest je alle tempels en schrijnen afgaan ben je een fortuin kwijt, de plaatselijke Dana Winnerzaal was heerlijk 'volks', de brug en bijbehorende zoo zo (haha!) Aziatisch dat het niet anders kan dan gemoedelijk en gezellig zijn. De heerlijke straatjes, het met spinnen bezaaide bamboebos, de verlaten minischrijntjes,... en uiteindelijk ergens in een vergeten uithoek van Arashiyama de Otaginibutsuji, een tempel vol met stenen hoofden à la Spirited Away. Je vindt hem niet terug in traditionele reisgidsen, maar een absolute topper.

Nara heeft zowat hetzelfde aanbod als Kyōtō: tempels, schrijnen, en nog eens tempels. Ik word dat nooit beu, maar de lezers die al tot hier zijn geraakt willen misschien eens iets anders. Toch even de Hōryūji vermelden, waar je de verlichting kan bereiken als je door het neusgat van de boeddha geraakt...

Dat 'even iets anders' is **Hiroshima** en zijn enorm pakkend Peace Memorial Park & Museum (zo goed als gratis en foto's zijn toegestaan). Normaalgezien krijg ik het al op mijn heupen als ik de woorden peace, god of safety hoor, maar de soberheid van dit museum grijpt je recht naar de keel en het woord 'peace' is meer dan gerechtvaardigd. Miyajima (de grote torii in het water, één van de meest getrokken foto's van Japan) lag ook nog in de buurt, dus die hebben we ook even meegepikt. Oppassen wel als je er zelf ook eens op af wil gaan: de grote poort en bijbehorende schrijn staan enkel onder water bij hoogtij!

De laatste stop was het rustgevend bergdorpje **Yudanaka** nabij Nagano. Onsens in overvloed en ik veronderstel dat die in de winter deugd doen bij de vele skiërs. De plaatselijke banketbakker had overheerlijke koeken en de plaatselijke Italiaan was zeer zenuwachtig, waarschijnlijk omdat het een Japanner was die dacht dat hij betrappt ging worden. Yudanaka is in de zomer een oase van rust en een typisch Japans dorpje. Makkelijk om met de mensen in contact te komen op een andere manier dan in de bar of in de discotheek.

De mensen (en beesten)

Japan is een land van extremen, zowel wat betreft het landschap als de mensen. De ene Japanner loodst je van het ene eind naar het andere om er toch maar op toe te zien dat je goed arriveert. Als je dan vraagt of dit niet een omweg was krijg je het antwoord dat het leuk wandelen was. Dan heb je ook nog die mensen van de bar Kaachan (in Ikebukuro, neem er zeker eens een kijkje, schatten van mensen) die mij en m'n medestudent japanologie een heuse driedelige encyclopedie over de Japanse geschiedenis cadeau hebben gedaan.

Langs de andere kant heb je ook de mensen die liever wegvlugten van de verschrikkelijke genadeloze vreemdelingen die we zijn. Zo spurte iemand weg van ons terwijl we enkel wilden vragen of je met visa kon betalen. Over het algemeen zijn deze mensen de mensen die schrik hebben om hun erbarmelijke Engels boven te halen, maar misschien lag het ook gewoon aan mijn kop, wie zal het zeggen.

Wat heb je dan nog? Schoolmeisjes die giechelen als je achter hen in de rij staat of die voor het eerst een vreemdeling zien aangezien ze in een bergdorpje wonen waar de tijd heeft stilgestaan na de laatste winterspelen alginds. Verdwaalde Fransmannen die je voeten kussen omdat ze eindelijk iemand tegenkomen met wie ze kunnen communiceren. En veel reisgidsen verslindende herten en laagvliegende kraaien.

Voeding & Vocht

Mosburger Mosburger Mosburger Mosburger Mosburger Mosburger Mosburger Mosburger Mosburger

Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier

Tips

- Neem een visitekaartje vast met twee handen en bekijk het aandachtig.
- Mensen die veel gaan reizen: neem een railpass. Dit vraag je aan bij een reisbureau en haal je op als je van het vliegtuig stapt. Je kunt ermee alle lijnen van Japan Railways gebruiken, inclusief de ferry die je naar Miyajima brengt.
- Mosburger Mosburger Mosburger Mosburger Mosburger Mosburger Mosburger Mosburger Mosburger
- Neem een kijkje in de 'hetere' buurten. Moeilijk om je lach in te houden bij de masochistische verkeerd geschreven boodschappen.
- Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier Asahi-bier
- Koop een ceedeetje van Shinichi Mori. Deze Japanse Eddy Wally heeft onze harten alvast gestolen.
- Het is niet overal te vinden: goya chanpuru. Dit Okinawaanse menu is o-ver-heer-lijk.
- Lonely Planet is voor Japan een uitstekende reisgids. Let er wel op dat je voorkaft niet wordt opgegeten door herten van Nara en Miyajima.
- Karaoke's zijn geweldig. Karaoke's zijn verplicht. Karaoke's doen je beseffen hoe slecht je wel niet zingt.
- Openbare toiletten zijn gratis, maar plaats je kakje toch maar liever in het hotel, of in een groot metrostation. Vele toiletten zijn typische Japanse gaten in de grond waar je gehurkt moet over zitten. Vreselijk.
- Publieke baden. Ik had er mijn twijfels over, maar ik ben nu volledig verkocht. Hetzelfde met onsens.
- In Kyōtō is de Budget Inn THE place to be. Goedkoop, proper, luxueus, vriendelijke en behulpzame mensen,...

rinosseros

Interview met Nekotachi

Er zijn wel meerdere anime uitgeverijen in het Nederlandse taalgebied (Dybex, Kaze,...), maar Nekotachi Entertainment geeft toch het meest de indruk van een uitgeverij te zijn “voor fans, door fans”. De releases van Nekotachi zijn steeds weer erg mooi afgewerkt en ook het niveau van hun reeksen ligt vaak hoog. Wolf’s Rain, Witch Hunter Robin, PlanetES of de reeksen in het .hack universum zijn toch erg gelauwerde anime. MangaHeuvelMagazine sprak met de oprichters en bezielers van het bedrijf: Jelle De Swert en Aleksandar Jankovic.

Jelle De Swert en Aleksandar Jankovic, jullie twee vormen het gezicht van NT Entertainment. Wat is de rolverdeling?

AJ: Ik hou mij bijna exclusief bezig met het vertalen (en het zetten van sommige manga).

JDS: Ik doe de eindredactie van alle vertalingen en zorg daarnaast voor de administratie.

Doen jullie alles zelf? Of zijn er zaken die jullie uitbesteden?

AJ: Nope, wij doen voorlopig nog alles zelf.

JDS: Wel, op een aantal controles na dan, die we door mensen met Hollands als moedertaal laten doen.

Op welk punt in hun leven beslissen enkele jongemannen dat ze anime willen uitgeven?

JDS: Op het punt waar ze na hun studies samenkomen om een eigen zaak te starten en tot de conclusie komen dat hun verzamelde expertise daarin het best tot z’n recht zou komen.

Op welke manier kwamen jullie in contact met Japan en het anime-wereldje?

AJ: Het zal weinig mensen in Vlaanderen verrassen dat mijn eerste contact decennia geleden kwam via de reeksen die toentertijd vertoond werden op de Franstalige zenders, en de interesse (verslaving?besmetting?;) is sindsdien enkel maar gegroeid.

Waarom kozen jullie trouwens voor anime en niet voor manga om de markt mee te bestoken?

JDS: het is misschien verrassend, maar het is makkelijker om DVD’s te verdelen dan boeken, zeker als beginner zonder connecties in die sector. Er is een wereld van verschil tussen de kanalen en methodes die voor drukwerk gebruikt worden.

Jullie bestaan nu reeds enkele jaren. Merken jullie een verschil met de markt toen jullie begonnen. Werpt jullie pionierswerk vruchten af? Stijgende verkoop? Verandering van de publieke opinie omtrent anime?

JDS: Er zal duidelijk meer nodig zijn dan één kleine uitgever met een minimaal marketing budget om het tij te keren. Voor zover wij het correct kunnen inschatten, is er niets noemenswaardig verbeterd of verslechterd.

AJ: Met andere woorden, er is bijna geen bal veranderd.

Kunnen jullie reeds iets zeggen over eventueel nieuwe licenties die eraan staan te komen?

JDS: Niet echt. Veel zal afhangen van hoe onze nieuwe inspanningen om de Nederlandse markt te benaderen uitdraaien.

Naast jullie werk als anime-uitgeverij verzorgen jullie ook de vertalingen voor Kana. Hoe zijn jullie met hen in contact gekomen?

AJ: Toen ik hoorde dat Dargaud-Lombard de Europese rechten voor Naruto had, heb ik hen gecontacteerd ivm het vertalen van de TV-reeks, maar de persoon van Dargaud-Lombard wist niet of ze ook een Nederlandse versie gingen maken. Een tijdje later kreeg ik plots telefoon met

de vraag of we misschien geïnteresseerd zouden zijn in het vertalen van manga voor Kana, en de rest is geschiedenis ;)

Wat houdt jullie werk voor Kana allemaal in? Enkel vertalen of doen jullie meer?

JDS: Naast het vertalen verzorgen wij ook de 'pre-press': de teksten effectief op de pagina's zetten, inclusief de vertalingen van de geluidseffecten en de layout van eventuele bonus-pagina's.

Zijn er grote verschillen tussen het vertalen van een anime en het vertalen van een manga?

AJ: Het meest opvallende verschil is natuurlijk dat anime vertaald wordt op basis van een audiotrack (meestal met een exemplaar van het script bij), en de manga wordt (logischerwijs) vertaald op basis van de manga. Een ander verschil is dat het vertalen van een anime (afhankelijk van de reeks, natuurlijk) sneller gaat dan het vertalen van een manga. Een anime-aflevering is een simpel script met X aantal timing-regels, een manga is echter verdeeld in bladzijden met kadertjes waarin zowel tekstballonnen als effects staan die beide vertaald moeten worden.

Wat zijn de specifieke moeilijkheden aan het vertalen van de Japanse taal en cultuur naar iets wat verstaanbaar is in onze Westerse maatschappij? (Suffixen bijvoorbeeld)

Zijn er bepaalde eigenschappen die verloren gaan bij het vertalen van manga/anime? (woordspelingen, dialecten,...)

AJ: Woordgrappen en dialecten vertalen is zowat het moeilijkste aan de job. Meestal kan je door een heel stuk dialoog te herwerken een equivalent van de woordgrappen behouden, maar soms is dit echt onmogelijk. Dialecten overnemen is spijtig genoeg onmogelijk, aangezien het zo al moeilijk genoeg is om ABN zinnen te bouwen die ze aan beide kanten van de grens begrijpen, dus het gebruik van dialecten is uit den boze. Suffixen zijn moeilijk te behouden in het Nederlands, aangezien wij geen equivalent hebben, en het dus vreemd en/of stroef zal lezen. Hetzelfde geldt voor de meeste honorifieken. Nog iets moeilijks (specifiek voor de manga dan) is het feit dat de effecten die op de afbeeldingen staan, niet noodzakelijkerwijze klanknabootsend zijn – wat meestal gemakkelijk te “vertalen” is –, maar ook een toestand (zowel fysiek als mentaal) kunnen beduiden – iets wat veel moeilijker weer te geven is, vandaar dat mensen misschien af en toe vreemd zullen opkijken.

Hoe zien jullie de evolutie van NTE als bedrijf? Zijn er nog dromen die jullie willen verwezenlijken? Blijven jullie de combinatie Kana / Nekotachi behouden, of zal één van de twee de bovenhand krijgen?

JDS: De grote utopische droom is nog altijd een eigen licentie rechtstreeks met Japan, zonder tussenstation in Frankrijk of een ander Europees land.

Wat de Kana / Nekotachi samenwerking betreft, die mag als het van ons afhangt blijven duren zolang Kana manga uitgeeft in het Nederlands. Het spreekt voor zich dat Kana sowieso de bovenhand heeft, het zijn hun licenties ☺

Het laatste jaar hebben we veel nieuwe manga-uitgeverijen mogen verwelkomen op de markt. Op de anime-markt waren er reeds eerder verschillende spelers. Hoe zien jullie de toekomst in?

JDS: Meer manga, minder anime lijkt de evolutie op korte termijn. De toekomst zal uitwijzen of we op langere termijn naar een toestand evolueren waar een kruisbestuiving tussen beide mogelijk wordt. Wat dat betreft wordt Naruto zeker een interessante testcase.

Lees nu het volledige interview op mangaheuvel.be – en kies in de menubalk voor ‘dossiers’

Het geweten van Japan: gekiga

Manga is niet enkel datgene zoals we het nu kennen. Enkele jaren na de Tweede Wereldoorlog was er meer dan flitsende actieshōnens of romantische shōjo waar de personages ogen hebben die het melkwegstelsel huisvesten. De *gekiga* maakten hun intrede.

De decadentie van de kasutori cultuur

Om goed te begrijpen vanwaar gekiga komt is het nodig om eens te kijken naar het Japan vlak na de oorlog. Japan ging het laatste jaar van de oorlog gebukt onder dagelijkse bombardementen die het hele land in as omtoverden. Zoals steeds na een oorlog blijven de partijen met niet veel meer dan miserie over, en omdat Japan zolang tegenstand bood waren zij er nog eens zo erg aan toe. Geen economie, geen hoop, geen toekomst, enkel de bevrijding van een militaristisch bewind dat werd vervangen door de Amerikaanse bezetting.

De term '*kasutori* cultuur' komt van het gelijknamige (gevaarlijke) alcoholische drankje dat in de onmiddellijke naoorlogse periode werd gebrouwd. De mensen die het op regelmatige basis dronken waren hoofdzakelijk hoertjes en handelaars op de zwarte markt. Met andere woorden, een groot deel van de bevolking. Er zijn dan ook drie grote kenmerken van de samenleving van die tijd, en dus van de oorsprong van de gekiga.

In de eerste plaats waren er de *panpan*, hoertjes die oorspronkelijk werden opgetrommeld door de Japanse bewindvoerders zelf om zich bezig te houden met het tevreden stellen van de bezetters. Dit om te voorkomen dat die zich zouden laten gaan en zich schuldig gingen maken aan verkrachtingen en intimidaties. Vele van deze hoertjes waren wezen, maar ook gewone meisjes en vrouwen stelden zich kandidaat. Ofwel om 'eens iets anders te proberen', of gewoon uit economische noodzaak. Want de *panpan* verdienden meer dan de gemiddelde Japanner, en dit stond dan nog los van de geschenken die ze regelmatig kregen van hun geallieerde geliefden.

Naast de al dan niet legale prostitutie kenden ook de *zwarte markten* een ongekennde groei. Japan zat economisch en infrastructureel compleet aan de grond. Dit was het sein voor leidersfiguren om iets uit de grond te stampen dat zowel het land als henzelf ten goede kwam. Verschillende zwarte markten – of Free/Blue Markets zoals ze wel eens genoemd werden – werden op poten gezet door individuen die niet veel later de grote yakuzabazen zouden worden. Er werd niets tegen hen en de markten ondernomen omdat het nu eenmaal de enige economie was die Japan had op dat moment, en simpelweg omdat de markten te belangrijk waren.

Na de oorlog volgde er miserie, maar ook een gevoel van bevrijding. De Amerikanen kwamen in Japan aan met naïeve gedachtegangen over democratie en vrijheid. In het eerste jaar van de bezetting werd dan ook iedereen aangemoedigd om zich te laten horen (niet veel later zou dit volledig veranderen door de Koude Oorlog). Zo ontstond een reactionaire beweging die zich wilde losrukken van elke autoriteit, maar ook van elke waarde, positief of negatief. Rebelse pulp- en seksbladen en schrijvers die constant in een roes van drank en sigaretten leefden kenden een opkomst en werden bijzonder populair. Het is in zo'n magazines dat de eerste volwaardige manga's hun intrede deden.

Gekiga, die andere manga

In de naoorlogse maatschappij was het zoeken geblazen naar een vorm van vertier. Uitgevers konden inspelen op de wens van kinderen en kwamen op de proppen met entertainende manga's, onder andere door Osamu Tezuka geschreven en getekend. Pas een tiental jaar later kon er ook ingegaan worden op de verlangens van de oudere mensen. De term *gekiga* werd voor het eerst

door Yoshihiro Tatsumi gebruikt die zijn werk duidelijk wilde onderscheiden van wat algemeen werd verstaan onder manga. Tatsumi zou dan ook een icoon van het genre worden.

De malaise in Japan zou nog een hele tijd aanslepen. Strips waren meteen een manier om te ontsnappen uit de harde realiteit, maar de gaten in het budget van de uitgevers lieten oorspronkelijk niet te veel publicaties toe. Ook de televisie was toen een uitzonderlijk luxe goed zodat de 'papieren theaters' veel mensen lokten. Deze theaters waren simpelweg enkele tekeningen die na elkaar werden getoond en begeleid werden door een verhaaltje opgezegd door een – in het beste geval – acteur. De roep om meer realistischere verhaaltjes met volwassenen als publiek werd alsmar groter en kenden een groot succes bij de 'papieren theaters'. Uitgevers roken dan ook geld, ook al was het voor hen een enorme investering om manga's in een groter formaat dan de alombekende *akabon*, de goedkope mangabundeling, uit te brengen.

De gekiga auteurs distantieerden zich van de manga's die allemaal Tezuka's stijl als invloed hadden. Ze verkozen meer realistische en sociale verhaallijnen en een meer serieuze tekenstijl in tegenstelling tot de cartooneske tekeningen van Tezuka. Zonder twijfel zaten de filmmakers van toen zoals Akira Kurosawa en Yasujiro Ozu er wel voor iets tussen.

Het hoogtepunt van *gekiga* kwam er met de oprichting van het weekblad *Garo* van Katsuichi Nagai in 1964. Verschillende manga's deden hun intrede, maar ze hadden bijna allemaal één ding gemeen: een donkere en kritische kijk op het Japan van vroeger en nu. Waar er voor verhalen in het verleden nog wel een melancholische bewondering was voor strijders tegen het onrechtvaardige classesysteem, waren de verhalen over het 'nu' ongemeen hard en donker.

Osamu Tezuka zag het succes van de *gekiga* en besloot – mede door zijn zeer competitieve geest en de zin om in alles de beste te zijn – zich aan het genre te wagen. Hij richtte zelf het magazine *COM* op en zijn verhalen bereikten een hoogtepunt op een totaal andere manier dan dat het daarvoor het geval was. Tezuka's manga's wonnen aan maturiteit en stelden het enorme talent van deze man nog eens tentoon. De volledige lijst van werken van de man omvat vele kluchten, maar in *COM* bewees hij nog maar eens waarom de titel 'god van de manga' voor hem is.

Doordat de *gekiga* voornamelijk teerden op de miserie van de naoorlogse periode was het genre gedoemd om een groot stuk van zijn status in te leveren. De economische opstanding van Japan vanaf de jaren '60 zorgden ervoor dat het genre zijn voedingsbodem verloor. Niettemin zou het genre nooit helemaal verdwijnen. Latere manga's over bijvoorbeeld handelsconflicten nemen de taak van een kritische kijk over, en ook de prijs die betaald werd voor de enorme economische bloei wordt nog meermaals in manga's aangehaald.

In onze contreien zijn *gekiga* nog niet zo vaak gepubliceerd. Mede waarschijnlijk door de nood aan een specifieke culturele en historische achtergrond. Toch verschenen in het Frans werken van de grootmeester Yoshihiro Tatsumi (*Good bye, Les Larmes de la Bête, Coups d'Éclat*) en van Yoshiharu Tsuge (*L'Homme Sans Talent*).

In het Nederlands zijn de eerste twee delen van het magistrale *Hadashi no Gen* – Gen Barrevoets in Hiroshima – op de markt gegooid.

Wil je meer weten over de kasutori cultuur?: John W. Dowers boek 'Embracing Defeat: Japan in the Wake of WW II'

rinosseros

Interview met Aimée de Jongh

Het eerste wat opvalt aan dit magazine is natuurlijk de uiterst geslaagde mascotte die ons voorblad opfleurt. De mascotte werd getekend door Aimée de Jongh, een jonge Nederlandse met enorm getalenteerde handen. Mangaheuvel gelooft rotsvast in het talent van Aimée en we zijn dan ook verheugd dit leerrijk interview te kunnen aanbieden aan onze lezers.

Je hebt onze beide mascottes getekend. Hoe heb je dit aangepakt? Hebben ze trouwens een naam?

Mascottes moeten schattig, leuk en niet te realistisch zijn. Daarom wist ik vanaf het begin al dat de mascottes in een 'chibi' stijl getekend zou worden. Daarnaast leek het me logisch om zowel een jongen als een meisje te nemen, want manga is niet per se jongens- of meisjesachtig. Het is voor iedereen bestemd! Na wat schetsen waren de huidige mascottes al snel geboren. En nee, ze hebben geen namen... waarschijnlijk had ik die wel toen ik de twee figuurtjes tekende, maar ik ben ze nu al lang weer vergeten.

Hoe en wanneer ben je begonnen met tekenen?

Ik ben nooit op een bepaald punt begonnen met tekenen, maar ik heb altijd al getekend. Op de teuterschool deed ik niks anders! En alle jaren daarna ben ik gewoon doorgedaan met het tekenen van verschillende figuurtjes. Pas rond mijn tiende begon ik met strips tekenen, want toen ontdekte ik Robbedoes en Kwabbernoot in de boekenkast van mijn ouders. Ik was er weg van en ik maakt zelf parodieën op de strip. Rond mijn dertiende kwam ik in aanraking met manga (Dragonball Z en Pokémon) en ook die stijlen ben ik in de loop van de jaren gaan overnemen. Zo is mijn uiteindelijke stijl ontstaan: een mix van westerse strips en mangastrips.

Hoe vaak kruip je achter je tekenafel? Dagelijks? Wekelijks? Elk vrij moment?

Dagelijks, en dan elke dag ook zoveel mogelijk. Jammer genoeg kom ik door vakantiebaantjes en / of school nooit toe aan meer dan 4 uur tekenen per dag, hoewel ik dat dus wel zou willen. Misschien dat ik na mijn middelbare school een jaartje de tijd neem om alleen maar te tekenen; ik ben echter ook bang dat ik die manier van leven weer veel te snel beu word... dus voorlopig blijft het bij die paar uurtjes per dag.

Wat zijn je favoriete manga's en animeseries?

Ik ben en blijf voor altijd fan van Akira, zowel de manga als de anime. Het mag dan wel een oude saaie klassieker zijn die iedereen gezien heeft, maar op mij maakt het nog steeds gigantische indruk. Verder ben ik fan van Yoshitoshi ABe, en dat maakt Serial Experiments Lain en Haibane Renmei dus twee van mijn favoriete series. Ook ben ik weg van de films van Studio Ghibli. Mijn favoriete film van ze is Princess Mononoke.

Haal je daar je inspiratie uit, of eerder uit persoonlijke ervaringen?

Uit beide. Voor de echte strips die op een geschreven scenario zijn gemaakt gebruik ik eerder films en strips (dus anime en manga ook) om inspiratie uit te halen. Mijn eigen leven is namelijk niet zo vol actie en spanning als ik zou willen. Voor mijn autobiografische werk en schetsjes gebruik ik wel persoonlijke ervaringen.

Iemand als jij die strips tekent moet een dubbel talent hebben: tekenen en scenario. Waar ben je het liefst mee bezig? Heb je al eens samengewerkt met een scenarist zodat je je enkel op het tekenwerk moest concentreren?

Ik doe beide graag, maar mijn talent ligt meer bij het tekenen dan scenario schrijven. Dat komt waarschijnlijk ook doordat ik heel weinig boeken lees en films kijk. Als ik al boeken koop zijn het strips... Ik ben wel goed in het bedenken van scenario's die een vreemd gevoel bij je

achterlaten... dus een open einde, of een onopgelost mysterie, of een bepaald verband met het begin van de strip. Dat ligt dan ook meer aan het goed doorzien van de situatie en de personages, dan een echt goed verhaal kunnen schrijven. Binnenkort ga ik voor het eerst een verhaal maken met een scenarist. Op mijn planning staan op dit moment twee uitgaven met Johan de Rooij, een scenarist die al met veel grote namen in de Nederlandse stripwereld heeft samengewerkt. Eén verhaal wordt een horrorstrip voor een horrorbundel van een heleboel Nederlandse striptekenaars. De andere is een tragisch liefdesverhaal dat we zelf gaan uitgeven. Er zijn nog geen concrete plannen hiervoor, maar het is zeker dat het (ooit) komt. Bovendien ga ik samenwerken met Michael Minneboo voor een ander liefdesverhaal. Dit wordt voorlopig alleen een webcomic, maar als het populair wordt zal het ook uitgegeven worden in boekjes.

Op welke manier zie je je talent als tekenaar een rol spelen in je verdere leven? Kan je er je beroep van maken in Nederland?

Tot nu toe heb ik via het tekenen veel mensen ontmoet en heb ik veel vrienden gemaakt. Dat vind ik een van de leukste dingen aan het striptekenen: alle inspirerende vrienden die je erdoor leert kennen. Tja, en natuurlijk wil ik graag geld verdienen met tekenen. Dan zal mijn verdere leven voor het grootste deel bestaan uit schetsen, inkten, scannen en CG... en dat lijkt me op zich wel wat! Of ik er veel mee ga verdienen is een tweede, want in Nederland zijn maar weinig mogelijkheden voor onze soort. Ik zou na mijn studie dan ook graag naar Amsterdam of Londen (of een andere grote stad) willen verhuizen om de grotere opdrachtgevers beter te kunnen bereiken.

Een woordje advies voor lezers die graag willen beginnen tekenen?

Een belangrijk advies: oefenen! Als je dagelijks oefent, leer je sneller en beter tekenen dan wanneer je het enkel doet wanneer het je uitkomt. Daarnaast: teken veel na! Alles wat je natekent wordt automatisch een beetje in je hersenen opgeslagen. Als je dan een keer die figuur of dat object zonder voorbeeld gaat tekenen, komt er altijd iets van dat nagetekende plaatje bovendien. Zo leer je in no-time essentiële dingen als auto's, fietsen en jurken tekenen, en als je het vaker doet ook anatomie en gezichten. Natekenen heeft bij mij beter gewerkt dan les krijgen of bepaalde regeltjes volgen. Een laatste tip: kijk eens wat verder! Blijf niet bij één tekenaar hangen, of één stijl (manga), maar probeer ook andere dingen uit. Amerikaanse strips, westerse strips misschien... Zo ontwikkel je een eigen stijl, en daar gaat het natuurlijk om. Succes ermee iedereen!

Aimée de Jongh vind je terug op het internet op volgend adres: <http://www.iamshotaro.com>
Aimée maakt ook deel uit van Cheesecake Studio, een doujinshi circle die hun thuishaven op het internet hebben op volgend adres: <http://www.cheesecake-studio.com>

Maar er is meer. Bij Uitgeverij BeeDee verscheen onlangs "Aimée TV" – het eerste professionele boekje van Aimée waarin ze zichzelf portretteert als een tv-presentatrice bij een mangashow. Mis dit niet! Gegevens: ISBN: 90-77331-42-5 aan € 9,95.

Lees nu het volledige interview op mangaheuvvel.be – en kies in de menubalk voor 'dossiers'

Colofon:

Eindredactie: Koen Smet

Redacteurs: Koen Smet & rinosseros

Interviews: Koen Smet

Artwork: Aimée de Jongh

